

Inhoud:

- 1. Inleiding**
- 2. Definities**
- 3. Gouden regels LVO**
- 4. Signalen van pesten**
- 5. Verschillende manieren van pesten**
- 6. Preventie**
- 7. Aanpak van pestgedrag**
- 8. Doorstroomprofiel; wie doet wat en wanneer**
- 9. Klachtregeling over handhaven pestprotocol**

1.Inleiding

Het Bonnefanten College neemt een melding over pesten altijd serieus in het belang van het welzijn van de leerling. Een klacht over pesten goed afhandelen (ook gevoelsmatig) is voor alle betrokkenen essentieel en voorkomt veel (vervolg)ellende.

Dit pestprotocol heeft als doel:

- Alle leerlingen horen zich in hun schoolperiode veilig te voelen, zodat ze zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- Door afspraken te maken kunnen leerlingen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op dit protocol.
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

2.Definities

Pesten komt overal voor. Binnen de school komt meestal pesten van leerlingen door leerlingen voor. In dit protocol wordt onder pesten verstaan:

- verbaal: vernederen, schelden, dreigen, belachelijk maken;
- fysiek: schoppen, spugen, intimideren, isoleren, stelen of vernielen van bezittingen;
- via social media: nare telefoontjes, e-mail, facebook, twitter e.d.

Het specifieke van pesten is het bedreigende en systematische karakter. We spreken van pestgedrag als het regelmatig voorkomt. De inzet van pestgedrag is altijd intimidatie. Het kan gaan om systematisch geweld van één leerling maar ook om een groep leerlingen ten opzichte van één of meer klas- of schoolgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen.

3.De gouden regels van LVO

Alle LVO-scholen hanteren de 10 gouden regels:

De 10 gouden regels

Alle LVO-scholen hanteren de navolgende 10 gouden regels:

1. We hebben respect voor elkaar, elkaars eigendommen en onze omgeving
2. We zijn samen verantwoordelijk voor een goede sfeer en goede gang van zaken
3. We helpen elkaar waar dat nodig is
4. We dragen allemaal bij aan een open communicatie: we lossen problemen op door erover te praten
5. We pesten, bedreigen en negeren anderen niet
6. We vinden dat op school alcohol, drugs, wapens en gokken niet thuishoren
7. We vinden dat er geen plaats is voor racisme, discriminatie en geweld
8. We staan voor een positieve houding, correct gedrag en net taalgebruik
9. We doen altijd melding bij de politie in geval van diefstal, vernieling of geweld.
10. Bij ernstige zaken doen we, de school, aangifte.

We houden ons aan bovenstaande gedragsregels en spreken anderen erop aan als ze dat niet doen.

4. Signalen van pesten

- Leerlingen die zich terugtrekken (timide (sub-assertief) gedrag).
- Leerlingen die zich sterker manifesteren: brutaler, agressiever.
- Leerlingen die zich afzonderen / alleen zitten.
- Leerlingen die lang in het lokaal blijven dralen.
- Leerlingen die spullen kwijt zijn.
- Leerlingen waarvan spullen kapot zijn.
- Sociaal onhandig gedrag vertonen.
- Schrikkerig gedrag achter de computer of telefoon.
- Niet meer achter de computer willen.
- Nervositeit vlak voor of na het computeren.
- Niet meer naar school willen.
- Thuis niet meer over school vertellen.
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden.
- Slechtere resultaten op school dan vroeger.
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn.
- Blauwe plekken op ongewone plaatsen.
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries.
- Verjaardag niet willen vieren.
- Niet buiten willen zijn.
- Niet alleen een boodschap durven doen.
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan.
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen.
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn.
- Zelf blessures veroorzaken om niet naar school te hoeven.

5. Verschillende manieren van pesten

Lichamelijk pesten:

Duwen
Slaan
Opzij duwen
Dreigen met geweld
Bang maken
Een tik geven
Schoppen
Met iets naar iemand gooien
Iemand zonder reden aanvallen

Pesten met spullen:

Andere leerlingen dwingen om bepaalde dingen (bijv. schoenen, de tas of geld) aan hem of haar te geven.

Tegenover andere leerlingen bepaalde rechten opeisen. Bijvoorbeeld zeggen "Hier staan wij altijd" of "Dit is ons terrein."

De spullen van andere leerlingen kapot maken of kwijt maken.

Pesten met woorden:

Iemand beledigen of uitschelden.
Iemand belachelijk maken of voor gek zetten.
Iemand met opzet in verlegenheid brengen.
Iemand in zijn/haar gezicht uitlachen.
Iemand steeds een bijnaam geven.
Op sociale media iemand uitschelden.

Pesten door buitensluiten of negeren:

Gewoon weglopen van iemand die in contact wil gaan.
Als iemand binnen komt of als iemand de beurt krijgt met de ogen draaien.
Tegen een leerling zeggen dat hij of zij weg moet gaan.
Gewoon niet luisteren naar een andere leerling, bijvoorbeeld door je handen over de oren te doen.
Net doen alsof je een andere leerling niet ziet of gewoon niet tegen die leerling willen praten.
Nare gebaren maken, bijvoorbeeld de neus dicht houden als iemand langs loopt (alsof diegene stinkt).
Tegen andere leerlingen zeggen dat ze alleen mee mogen doen als ze eerst bepaalde dingen doen die ze eigenlijk helemaal niet willen.
Dreigen dat een andere leerling iets niet meer mag, als hij of zij niet doet wat er gezegd wordt.
Als iemand een sms/appje stuurt gewoon niet reageren.
Op sociale media iemand altijd meteen blokkeren.

Pesten als de gepeste leerling er niet bij is:

Tegen de andere leerlingen zeggen dat ze met een bepaald iemand niet mogen omgaan.

Roddelen of lelijke dingen zeggen over andere leerlingen (digitaal).

Tegen andere leerlingen op facebook zeggen dat iedereen een bepaald kind moeten blocken.

Digitaal pesten:

Dreigtweets plaatsen.

Foto's en filmpjes bewerken.

Wachtwoorden en credits stelen en misbruiken.

Versturen van scheldberichten of anonieme dreigmailtjes.

Versturen van virussen als geintje of opzettelijk.

Homepages en mailadressen hacken.

Happy slapping.

Een e-mail bom versturen.

Bezemen.

Bangalijst.

Sexting.

Haatprofielen aanmaken.

6.Preventie

We scheppen een open en veilige sfeer in de klas, in het gebouw en op het schoolterrein. De mentor bespreekt pesten aan het begin van het schooljaar in de klas. Ook kan gewerkt worden aan gezamenlijk opstellen van klassenregels. Regelmatig worden vragenlijsten afgenomen (in het kader van het convenant “Veilige school”,) waarbij veiligheid een belangrijk thema is. Daarin zijn ook vragen opgenomen over het voorkomen van pesten.

In de mentorlessen in het 1^e, 2^e en 3^e leerjaar wordt pesten of gepest worden bespreekbaar gemaakt. De bedoeling van deze lessen is pesten te voorkomen, maar ook er voor te zorgen dat een gepeste leerling zich meldt. Pesten kan in elke klas voorkomen; denken dat pesten niet voorkomt in jouw omgeving is naïef.

Ouders worden van deze anti-pestlessen op de hoogte gebracht via het ouder-infobulletin en op ouderavonden in de onderbouw.

Zowel aan ouders als aan leerlingen wordt uitgelegd wat een ouder of leerling moet doen als een kind gepest wordt.

Naast de bovenstaande preventieve acties hebben wij gezamenlijk de volgende schoolregels met betrekking tot preventie en signalering opgesteld.

Regel 1:

Het inschakelen van de mentor is geen klikken. Als je wordt gepest of als je dit bij een ander ziet en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp vragen. Dit wordt niet gezien als klikken, maar als het helpen van jezelf of een ander.

Regel 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de mentor aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3:

Samenwerken met ieder een eigen verantwoordelijkheid. School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit betekent dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Zaken die op school gebeuren worden door de school opgelost. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen. Bij problemen van pesten zullen de schoolleiding en de docenten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De ouders spelen een voor de school belangrijke rol door het geven van informatie en het ondersteunen van de aanpak van school. De school hoort graag van ouders als er problemen spelen of wanneer problemen (nog) niet voldoende zijn opgelost.

Regels die gelden in alle groepen:

- Doe niets bij een ander, wat jezelf ook niet prettig zou vinden.
- Doe online nooit, wat je offline ook niet zou doen!
- Kom niet aan een ander als de ander dat niet wil (en dus ook niet als je kwaad bent).
- We noemen elkaar bij de voornaam (en gebruiken dus geen scheldwoorden).
- Vertel aan de mentor als er iets gebeurt wat je niet prettig vindt.
- Vertel de mentor wanneer je zelf of iemand anders wordt gepest.
- Blijft de pester doorgaan dan nog een keer het gedrag melden.
- Word je gepest: praat er thuis ook over, houd het niet geheim, dan kunnen anderen je helpen.
- We gaan respectvol met elkaar en met elkaars spullen om.
- We luisteren naar elkaar.
- We beoordelen een ander niet op het uiterlijk.
- Probeer ook zelf een ruzie met praten op te lossen. Na het uitpraten kunnen we ook weer vergeven en vergeten.
- Ook digitaal pesten doen wij op school niet.

Deze regels gelden op school en daarbuiten.

7.Aanpak van pestgedrag

De aanpak van het pestprobleem is gericht op de gepeste leerling, de pestende leerling(en) en op de klas/groep als geheel. Bij deze aanpak gaat het Bonnefanten College uit van de zogeheten “vijfsporen-aanpak”:

- *Ondersteuning bieden aan de leerling die gepest wordt.*
De school heeft veel aandacht en zorg voor de gepeste leerling. Het is vooral de mentor die de leerling ondersteunt. In moeilijke gevallen neemt de counselor het voortouw. Allereerst voert de mentor een gesprek met de gepeste om meer zicht op het pestgedrag te krijgen. De ouders/verzorgers worden door de mentor ingelicht, telefonisch of in een gesprek op school. De mentor bespreekt met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en welk gedrag hij/zij vertoont in een bepaalde situatie. Als ander gedrag wenselijk is, oefent de mentor dit met de leerling.
In ernstige gevallen wordt de leerling besproken in het Zorg-Adviesteam. Er kan ook gezocht worden naar een doeltreffende aanpak van het probleem door een medewerker uit de professionele jeugdhulpverlening. Gesprekken en aanpak worden schriftelijk vastgelegd in het leerlingvolgsysteem.
- *Ondersteuning bieden aan de leerling die zelf pest*
Direct na het gesprek met de gepeste leerling spreekt de mentor met de pestende leerling of de leider van de groep pestende leerlingen. Afhankelijk van de situatie worden vooraf maar in ieder geval achteraf de ouders van de pestende leerling ingelicht.
De mentor probeert door een gesprek tussen gepeste en pestende leerlingen het pestgedrag te stoppen. De pester moet inzicht krijgen in de gevolgen van zijn gedrag voor de gepeste. De pestende leerling spreekt af hoe hij zijn gedrag tegenover de gepeste leerling wil veranderen.
In het leerlingvolgsysteem wordt een notitie van dit gesprek opgenomen. Gepeste en pestende leerling krijgen de opdracht gedurende een bepaalde tijd, bijvoorbeeld de komende 14 dagen, hun voorgenomen gedrag te oefenen. De mentor volgt het gedrag gedurende deze 14 dagen.
Als na deze afgesproken tijd het pestgedrag niet is gestopt of er geen tekenen van verbetering te zien zijn, dan meldt de mentor de leerling aan bij het Zorg-Adviesteam en worden de ouders van de pester met de pester zelf uitgenodigd voor een gesprek op school met de mentor in aanwezigheid van de teamleider. Er wordt uitgelegd wat de school al gedaan heeft. Leerlingen, de ouders en de school hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om het pestgedrag te stoppen.
De inhoud van het gesprek wordt schriftelijk aan de ouders bevestigd. De gesprekken en de aanpak van het resultaat worden vastgelegd in het leerlingvolgsysteem.
Als de pester en de ouders niet willen meewerken, of als het resultaat onvoldoende is en het pestgedrag onverminderd doorgaat, dan is de school genoodzaakt de leerling te schorsen en kan uiteindelijk een procedure tot een definitieve verwijdering van school gestart worden.

- *Middengroep betrekken bij het oplossen van het pestprobleem*
 Als een groep/klas het pesten heeft laten gebeuren, dan volgt een gesprek met de hele klas. Het kan zelfs nodig zijn ouders van een groep kinderen op de hoogte te brengen van het pestgedrag in de groep/klas. Dat kan schriftelijk of op een ouderavond.
 Een pester kan immers zijn gang gaan omdat er altijd een zwijgende middengroep is. Deze groep bestaat uit meelopers en uit leerlingen die erbij staan en niets ondernemen. Aan de klas/groep als geheel worden 3 dingen duidelijk gemaakt:
  1. ten eerste: dat pesten absoluut niet kan en waarom dat zo is;
  2. ten tweede: dat er een groot verschil is tussen plagen en pesten en wat dat verschil is;
  3. ten derde wordt bekeken wat de mogelijkheden zijn om een einde te maken aan het pesten in de klas/groep en wat iedere leerling daarvoor kan doen.

- *Medewerkers school ondersteunen bij aanpakken pesten*
 De medewerkers van de school kunnen bij het aanpakken van pesten terugvallen op de schoolleiding en de anti-pestcoördinatoren. In het mentoren overleg worden casussen van pesten regelmatig besproken.
- *Ouders/verzorgers ondersteunen*
 De school neemt ouders/verzorgers serieus bij hun zorgen over pesten. De anti-pestcoördinatoren geven informatie en advies over pesten en manieren waarop pesten kan worden aangepakt. Het pestprobleem wordt aangepakt met medewerking van ouders/verzorgers, waarbij eventueel doorverwezen wordt naar deskundige (mogelijk externe) ondersteuning.

8. Doorstroomprofiel; wie doet wat en wanneer

Onze locatie heeft 2 anti-pestcoördinatoren. De anti-pestcoördinatoren zijn de aanspreekpersonen voor alle betrokkenen in de schoolorganisatie m.b.t. pesten. De anti-pestcoördinatoren bewaken de procedures, streven naar win-win-situaties maar komen het meest op voor de gepeste. Zij zijn op de hoogte van de instanties die kunnen helpen bij het aanpakken van pesten, zijn oplossingsgericht maar laten en geven verantwoordelijkheid aan de betrokkenen. Zie ook de schoolgids over de functie en de naam van de coördinatoren.

Wanneer leerlingen iemand pesten kan de gepeste zelf of kunnen medeleerlingen deze situatie oplossen. Er is dan geen actie van de medewerkers van de school vereist.

De mentor pakt het op wanneer een pestprobleem niet stopt of wanneer hij/zij door de ouders wordt benaderd. De mentor heeft een gesprek met betrokken leerlingen en de ouders.

Wanneer deze gesprekken onvoldoende blijken te zijn zal de mentor dit met de anti-pestcoördinatoren bespreken, met de teamleider en tevens maakt hij melding in de leerlingbespreking. De anti-pestcoördinatoren nemen hun verantwoordelijkheden en hebben verder de regie.

De anti-pestcoördinatoren zullen de nodige interventies in werking zetten en houden betrokkenen op de hoogte. De interventie kan door een externe instanties uitgevoerd worden.

Mocht het probleem zich blijven voordoen zal de teamleider, in overleg met de schoolleiding, maatregelen nemen in de vorm van b.v. schorsing.

9.Klachtenregeling over handhaving pestprotocol

Alle bovenstaande acties vormen samen het pestprotocol. Het zijn maatregelen die onmiddellijk genomen moeten worden als er sprake is van pesten. Bij klachten over het pestbeleid en de handhaving van het pestprotocol kunnen alle betrokkenen terecht bij de schoolleiding of bij de anti-pestcoördinatoren van het Bonnefanten College.

Het zorgteam of de aangestelde anti-pestcoördinatoren (APC'en) zorgen voor de jaarlijkse aanpassing/aanvulling.

Heeft u suggesties, e-mail die dan s.v.p. naar onze APC'en of zorgcoördinator:

b.vanrijn@stichtinglvo.nl

m.hardij@stichtinglvo.nl

g.feij@stichtinglvo.nl

Maastricht, 19 mei 2016
Bijgesteld op: 19 september 2019